

STRATEGI
PROGRAM
▶ **PLAN**
POLICY
RIKTLINJER
REGLER

HÖGANÄS KOMMUNS INTEGRATION- OCH MÅNGFALSPLAN

HÖGANÄS
KOMMUN

Fastställt av: Kommunfullmäktige

Datum: 2020-10-29

För revidering ansvarar: Kommunkansliet

För eventuell uppföljning och tidplan ansvarar: Kommunkansliet

Dokumentet gäller för: Samtliga nämnder och bolag

Dokumentet gäller till och med: Tillsvidare

1 INLEDNING

Integration- och mångfaldsplanen innehåller övergripande prioriteringar som berör alla verksamheter i kommunen. Planen berör integration men tar även hänsyn till det minoritetspolitiska, alltså att värna minoriteters språk och kultur. Syftet med planen är att skapa förutsättningar för nyanlända kommuninvånare att bli delaktiga i samhället och på så vis förhindra marginalisering, passivitet, bidragsberoende och utanförskap. Arbetet med integration är ett strategiskt viktigt verktyg för att ta tillvara alla medborgares behov och resurser.

Höganäs kommuns ska arbeta förvaltningsövergripande för att öka förutsättningar och möjligheter för integration och samordning av insatser och detta dokument riktar sig mot det kommunen kan göra i förhållande till medborgarna. Den del som rör mångfald och jämställdhet för anställda finner man i ett separat dokument, ”Aktiva åtgärder för jämställdhet och mångfald”. Med integration- och mångfaldsplanen ges en överblick, dels kring vilka mål vi har rörande integration och mångfald, men också en beskrivning av kommunens ansvar.

Grunden för en stark integration läggs vid ett smidigt mottagande, snabb etablering och genom att den nyanlände aktivt tar ansvar för sin egen situation, i det arbetet har kommunen en viktig roll och ansvar. Svenska språket är nyckeln till att nyanlända ska kunna etablera sig i samhället och komma in på arbetsmarknaden. Arbeta med integrations- och mångfaldsfrågor bedrivs kontinuerligt i den kommunala verksamheten, framförallt inom social- och utbildningsverksamheten men är ett område som berör alla kommunens verksamheter.

Integration och mångfald utgår från en grundsyn om alla människors lika värde och att vi ska ha rättvisa förhållanden mellan individer och grupper i samhälle och arbetsliv. Ingen ska diskrimineras på grund av etnisk bakgrund, religion, fysiskt eller psykiskt funktionshinder, ålder, kön eller sexuell läggning.

1.1 VAD ÄR INTEGRATION?

Integrationspolitiken är samhällsövergripande och handlar om hela befolkningen. Det är en dynamisk process som innebär att människor inkluderas och blir en del i samhället med samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter. Inom forskning beskrivs ofta integration som en flerdimensionell process. Integrationsprocessen sker både på individuell nivå och på samhällsnivå vilket också innebär att man har ett gemensamt ansvar för en lyckad integration. Det handlar alltså om en ömsesidig anpassning av samhällets olika institutioner och grupper.

LAGRUM FÖR INTEGRATION

Det finns ett antal lagar som reglerar och berör integration och minoritetsarbetet, nedan är några av de som berörs.

- De mänskliga rättigheterna
- FN:s barnkonvention
- Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk
- SFS 2015:482 Lag om ändring i skollagen
- Bosättningslagen 2016:38

1.2 HÖGANÄSMODELLEN

Höganäsmodellen är ett kommunövergripande förhållningssätt som präglar samtliga förvaltningars arbetssätt i integrationsarbetet. Modellen utgår från en av fem visionsbyggstenar i Höganäs vision, ”Långsiktigt hållbart Höganäs och strategin, stärkt social hållbarhet”. I Höganäsmodellen är målet egen försörjning och en integrerad invånare, detta blir möjligt genom trygga och självständiga medborgaren som får chans att utöva och utveckla sina personliga kompetenser. Modellen präglas av ett individtänk där individuella planer och kartläggning görs i tidigt skede av antingen socialtjänsten, Höganäs utvecklingscentrum eller utbildningsförvaltningen. I Höganäsmodellen är svenska språket

samt svenskt kultur och värderingar centralt i alla de olika delarna av integrationsprocessen vilken är en förutsättning för trygga och självständiga medborgare.

2 KOMMUNENS VERKSAMHET FÖR MEDBORGARNA

Kommunens geografiska läge i Öresundsregionen innebär att fler personer med olika bakgrund lockas att flytta hit och många av företagen har en internationell inriktning. Det är därför mycket viktigt att kommunen uppfattas som attraktiv för alla. Den övergripande visionen för Höganäs handlar om hur kommunen ska möta invånarnas behov av boende, utbildning, arbete och upplevelser. Visionen berättar också om ett förhållningssätt gentemot invånare och företag som vill etablera sig och utvecklas i kommunen.

2.1 PERSONER SOM BERÖRS

Med nyanlända avses personer som fått uppehållstillstånd och nu ska börja sina nya liv i Sverige och det är här kommunens ansvar och arbete blir större. Sedan 1 mars 2016 har alla kommuner i Sverige ett gemensamt ansvar för mottagandet av nyanlända, alltså personer som fått uppehållstillstånd. En nyanländ person, som bosatt sig i en kommun, har samma rättigheter och skyldigheter som övriga kommuninvånare. Några få undantag finns. Arbetsförmedlingen ansvarar för samordning av etableringsinsatser som arbete och sysselsättning samt för beslut om etableringsersättning, utbetalningen av ersättning görs genom Försäkringskassan. Kommunen erhåller statlig ersättning för mottagandet av nyanlända.

2.2 ENSAMKOMMANDE BARN

Ett ensamkommande barn är en person under 18 år som är skilt från båda sina föräldrar vid ankomsten till Sverige. Kommunen ansvarar för att ensamkommande barn, både för

asylsökande och de med uppehållstillstånd, ska få boende, tillsyn, omsorg och skolgång. Vidare ska kommunens överförmyndare utse God man för barnet.

2.3 NATIONELLA MINORITETER

I Sverige har vi fem nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar. Vi har också fem minoritetsspråk: jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli. Lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk gäller i hela Sverige och innebär bland annat att kommunen har en skyldighet att se till att minoriteters språk och kultur ska skyddas och främjas. Arbetet med att skydda och främja bör genomföras i dialog och samråd med de nationella minoriteterna, utgå från de nationella minoriteternas behov och präglas av ömsesidig respekt. Höganäs kommun ska aktivt arbeta med att säkerställa de nationella minoriteternas rättigheter i Höganäs utifrån rådande lagstiftning (lag 2009:724).

3 KOMMUNENS ANSVAR

Kommunen ansvarar i huvudsak för följande:

- bosättning efter anvisning och praktiska råd i samband med bosättning
- anordna SFI (Svenska för invandrare) och annan vuxenutbildning
- samhällsorientering
- skola, förskoleverksamhet, barnomsorg och andra insatser för barn och ungdomar
- insatser inom det sociala området
- försörjningsstöd i vissa situationer
- väcka talan eller anmäla behov av särskild förordnad vårdnadshavare

Kommunstyrelsen har politiskt ansvar för integrationsarbetet. Varje nämnd har ansvar för att utifrån integrationsplanen kontinuerligt bedriva integrationsarbetet inom respektive ansvarsområde.

- Kommunstyrelsen ansvarar för målens genomförande avseende kommunens verksamhet gentemot medborgarna.
- Kommunstyrelsen ansvarar övergripande för att integration bedrivs i enlighet med denna plan i alla kommunens verksamheter.
- Kommunledningskontoret initierar och samordnar information och utbildningsinsatser för chefer och medarbetare för att öka medvetenheten och kompetensen om integration- och mångfaldsarbete.
- Samtliga nämnder ansvarar, i samverkan med kommunstyrelsen, för att informations- och utbildningsinsatser som aktivt bidrar till att förverkliga denna plan genomförs.

4 NATIONELLA INTEGRATIONSPOLITISKA MÅL

Alla delar av kommunens organisation ska arbeta för likvärdig verksamhet, service och bemötande, likvärdig myndighetsutövning och likvärdig fördelning av resurser. De nationella integrationspolitiska målen fokuserar på att alla oavsett bakgrund ska vara delaktiga och medansvariga. De integrationspolitiska målen är:

- lika rättigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund,
- en samhällsgemenskap med samhällets mångfald som grund,
- en samhällsutveckling som kännetecknas av ömsesidig respekt och tolerans. Det integrationspolitiska arbetet skall särskilt inriktas på att:
- ge förutsättning för individens egen försörjning och delaktighet i samhället,
- värna grundläggande demokratiska värden och verka för kvinnors och mäns lika rättigheter och möjligheter, samt
- förebygga och motverka diskriminering, främlingsfientlighet och rasism.

Höganäs kommun arbetar dels efter de nationella integrationspolitiska målen och dels efter egna mål lokalt anpassade till kommunen. Höganäsmodellen utgår från individens rättigheter men också skyldigheter, arbetet kan liknas vid en vågskål där både rättigheter och skyldigheter är inkluderade vilket tydliggörs tidigt i integrationsprocessen.

5 HÖGANÄS MÅL OCH FOKUSOMRÅDEN

Utifrån de nationella målen och utifrån kommunens ansvar är fyra fokusområden med tillhörande mål identifierade. De fyra områdena är ”Arbetsmarknad, sysselsättning och utbildning”, ”Samhällsplanering och boende”, ”Aktiv fritid/sociala nätverk” och ”Hälsa”.

5.1 ARBETSMARKNAD, SYSSELSÄTTNING OCH UTBILDNING

Kommunen har ett antal olika sätt att verka för en stark och välfungerande arbetsmarknad. För att öka sysselsättningen och motverka arbetslöshet och utanförskap krävs en tät samverkan mellan flera aktörer, både interna och externa. Det behövs en god matchning mellan utbildningsmöjligheter och näringslivets kompetensbehov. Kommunen har som mål att klienten ska komma i egen försörjning genom antingen arbete eller studier och i likhet med målen i vård- och omsorgsplanen arbeta för alternativa lösningar rörande ekonomiskt bistånd.

Utbildningsväsendet är en av de viktigaste pusselbitarna för att skapa en social hållbar utveckling och spelar stor roll för både individ och samhälle, barn och vårdnadshavare. Förskola, skola och vuxenutbildning är viktiga platser inte bara för undervisning utan också för mellanmänskliga möten och integrationsprocesser. Kommunen är tydlig och aktiv mot företeelser som hotar eller inskränker synen på mångfald och jämställdhet.

Hit vill vi:

- Att nyanlända är och ska ses som en resurs för kommunens kompetensförsörjning.
- Kommunen är ett gott föredöme i sitt arbete som inkluderande arbetsgivare.
- Individanpassade utbildningar med svenska språket i fokus samt att i hög utsträckning erbjuda arbetsplatsförlagda språkstudier.
- Obligatorisk förskola från 3 års ålder för de barn vars föräldrar uppstår försörjningsstöd

5.2 SAMHÄLLSPLANERING OCH BOENDE

Möjligheter till boende är en förutsättning för att kunna skapa sig ett gott liv och en god framtid. Samhällsbyggnadsmässigt är det viktigt med en planering som tar höjd för en variation i storleken av ett hushåll, hur man skapar trivsamma utemiljöer som främjar social inkludering och att hyresrätters kostnadsbild är differentierat för att fler ska få en chans att få tillträde till bostadsmarknaden.

Hit vill vi:

- Att det finns ett utbud av differentierade boenden som tar hänsyn till invånarnas behov av både en varierad kostnadsbild och storlek på boende.
- Kommunen arbetar för en hållbar samhällsutveckling och beaktar särskilt att samhällsplaneringen främjar social hållbarhet, detta vid planering av bostäder, offentliga platser, transporter och miljöfrågor.
- Kommunen har en effektiv och snabb beredskap för verksamheters lokal- och bostadsbehov när omvärlden förändrar sig snabbare än detaljplaner och verksamheter har beräknat.
- Kommunen verkar för att både de kommunala och privata fastighetsbolag arbetar med socialt ansvarstagande.

5.3 AKTIV FRITID/ SOCIALA NÄTVERK

En aktiv fritid är ett sätt att bygga en god hälsa. Forskning hänvisar till hur viktiga sociala sammanhang och nätverk är för att motverka utanförskap och isolering, men också för att få kontaktytor in till arbetslivet. Den tillit som kan byggas mellan individer och inom det civila samhället skapar socialt kapital, främjar demokrati och förebygger social oro.

Kommunen arbetar för en stärkt social hållbarhet i enlighet med vår vision där stark social sammanhållning och gemenskap präglas av tillit och tolerans. Kommunen arbetar, i likhet med den nationella minoritetspolitiken, att skydda de nationella minoriteterna och stärka

deras möjligheter till inflytande, samt att stödja de historiska minoritetsspråken så att de hålls levande.

Hit vill vi:

- Det finns ett brett utbud av föreningar som aktivt arbetar för att det finns ingångar till aktiviteter för personer med olika åldrar, kön och utan tidigare erfarenhet av föreningsliv eller organiserade fritidsaktiviteter.
- Det finns upparbetade samverkansformer mellan kommunala verksamheter, föreningslivet och det civila samhället för att fånga upp behov, tillgångar och kompetenser som finns hos nyanlända.
- Volontärcenter ska ses som en resurs som kan användas och utövas av alla i samhället.
- Utveckla en mötesplats som gynnar interaktion mellan människor oavsett bakgrund och intresse.

5.4 HÄLSA

Kommunen ska arbeta för att främja alla invånares hälsa. God hälsa är en förutsättning för att kunna lyckas och fungera i skola, på arbetsmarknaden och i sociala sammanhang. Det finns ett tydligt samband mellan befolkningens hälsotillstånd och ekonomisk tillväxt. Skillnader i hälsa går att undvika genom riktade insatser eftersom de har sin grund i de förhållanden under vilka människor växer upp, lever, arbetar och åldras i. Kommunen följer forskning och utveckling på området i samverkan med övrig offentlig och privat verksamhet i regionen.

Hit vill vi:

- Tjänstemän som har ett nära arbete med nyanlända har god kunskap om hur man fångar upp ohälsa och vet vilka kanaler som finns inom hälso-, och sjukvården så personer snabbt kan slussas vidare till professionella och specifika insatser.
- Kommunen är proaktiv i sitt samarbete med Region Skåne och skapar tillsammans en gynnsam hälsoutveckling för kommunens invånare.

- Varje verksamhet präglas av ett hälsoperspektiv i bemötandet med kommuninvånare, genom exempelvis känsla av sammanhang.
- Stärka möjligheterna för invånarna att få reellt inflytande över sin vardag och sitt dagliga liv och stimulera till ett mer aktivt medborgarskap. Rikta insatser så att de motsvarar människors behov och förutsättningar för att undvika dåligt fysiskt och psykiskt mående.

5.5 GENOMFÖRANDE OCH UPPFÖLJNING

Alla förvaltningar, nämnder, utskott, styrelser och kommunala bolag har ett ansvar för att leva upp till integration- och mångfaldsplanens ansvar och mål. Kommunikation och koncerntanke är ledord i såväl kommunens integrationsarbete som i det övriga arbetet.

Integrationsarbetet ska följas upp en gång om året och rapporteras till kommunfullmäktige i samband med årsbokslut. För varje fokusområde ska det framgå vem som är ansvarig för uppföljning av målen. Det kan vara en avdelning, funktion, arbetsgrupp, förvaltning och/eller bolag. En representant ska finnas på varje förvaltning, vars uppgift är att följa upp förvaltningens eller bolagets mål. De uppföljningsansvariga rapporterar till kommunledningskontoret som ansvarar för att sammanställa uppföljningen och redovisa till kommunstyrelsens arbetsutskott.

